

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/11/2020
Identifikačné číslo spisu: 1514200852
Dátum vydania rozhodnutia: 15.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1514200852.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: ČSOB Leasing, a. s., so sídlom Žižkova 11, Bratislava, IČO: 35 704 713, zastúpeného Advokátska kancelária ČULMAN, s. r. o., so sídlom Lietavská 3, Bratislava, IČO: 46 849 793, proti žalovaným: 1/ LCWOOD, s. r. o., so sídlom Gemerská cesta 1, Lučenec, IČO: 44 900 244, 2/ O. Q., nar. XX. K. XXXX, bytom H, C., 3/ S. Q., nar. X. O. XXXX., bytom H, C., 4/ Ing. S. K., nar. XX. S. XXXX, bytom R., Q., 5/ U. K., nar. XX. I. XXXX, bytom K., Q., žalovaní 4/ a 5/ zastúpení: PIHORŇA & PARTNERS s. r. o., so sídlom Hrnčiarska 29, Košice, IČO: 50 453 785, o zaplatenie 37.737,14 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/453/2014, o dovolaní žalovaného 4/ a 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2018, č. k. 4CoZm/2/2018-349, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2018, č. k. 4CoZm/2/2018-349, vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 12. júna 2017, č. k. 1CbZm/453/2014-311, vo vzťahu k žalovaným 4/ a 5/ a výroku o trovách odvolacieho konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

II. Uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 15. februára 2019, č. k. 1CbZm/453/2014-359, z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 12. júna 2017, č. k. 1CbZm/453/2014-311, Okresný súd Bratislava V (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) zmenkový platobný rozkaz zo 4. júla 2014, č. k. 3Zm/40/2014-20 ponechal v platnosti a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania, ktoré nasledovalo po vydaní zmenkového platobného rozkazu, v celom rozsahu.

2. Na odvolanie žalovaných 1/, 4/ a 5/, Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom z 29. novembra 2018, č. k. 4CoZm/2/2018-349, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 4/ a 5/ dovolanie, ktorého prípustnosť a

zároveň dôvodnosť vyvodzovali z ust. § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej tiež „C. s. p.“). V odôvodnení dovolania žalovaní uviedli, že po podaní odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie uzatvorili 31. októbra 2017 so žalobcom dohodu o mimosúdnom urovaní, v rámci ktorej došlo k zániku všetkých záväzkov žalovaných. Poukázali tiež na to, že žalobca, podaním z 3. januára 2018, vzal žalobu voči žalovaným 4/ a 5/ späť v celom rozsahu a voči žalovanému 1/ vzal žalobu späť v časti 21.000 eur. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd na uvedené podanie žalobcu neprihliadol a vydal napadnutý rozsudok, nepostupoval procesne správne. Navrhol preto, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil.

4. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podali včas riadne zastúpení dovolatelia, v neprospech ktorých bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.), dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je potrebné čiastočne zrušiť.

6. V danom prípade vyvodili žalovaní prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8/Cdo73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaných 4/ a 5/, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017, 8Cdo/85/2018).

10. Z obsahu dovolania vyplýva, že základom argumentácie vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. bolo tvrdenie, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že odvolací súd neprihliadol na späťvzatie žaloby vo vzťahu k žalovaným 4/ a 5/ a vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom.

11. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že žalovaní 1/, 4/ a 5/ podali proti rozsudku súdu prvej inštancie 13. júla 2017 odvolanie. Žalobca podaním z 3. januára 2018 vzal žalobu voči žalovaným 4/ a 5/ v celom

rozsahu späť a voči žalovanému 1/ vzal žalobu späť v časti 21.000 eur a v tomto rozsahu žiadal súd, aby konanie zastavil. Odvolací súd vyhlásil 29. novembra 2018 dovolaním napadnutý rozsudok.

12. Podľa § 370 C. s. p., ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. (ods. 1) Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. (ods. 2) Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane. (ods. 3)

13. Jedným zo základných princípov civilného procesu typickým pre sporové konanie je princíp dispozičný (pozri čl. 7 Základných princípov C. s. p.). Konkrétne sa dispozičný princíp prejavuje primárne v práve realizovať tzv. dispozičné úkony, ktorými je nakladanie s konaním, resp. s predmetom konania. Niektoré z týchto úkonov sú v dispozícii všetkých strán konania, niektoré môžu realizovať iba strany v určitom procesnom postavení. Späťvzatie žaloby je jedným z dispozičných oprávnení žalobcu ako strany v konaní s postavením „dominus litis“ (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania.

14. V citovanom ustanovení je upravené dispozičné oprávnenie žalobcu vo vzťahu k podanej žalobe po meritórnom rozhodnutí súdu prvej inštancie do nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. Žalobca je preto oprávnený vziať žalobu späť aj po vyhlásení rozhodnutia súdu prvej inštancie až do okamihu, keď toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, pričom oprávnenie vysporiadať sa s týmto procesným úkonom prináleží odvolaciemu súdu. Primárne sa odvolací súd musí vysporiadať s otázkou, či späťvzatie žaloby pripúšťa. V tejto súvislosti je odvolací súd povinný vyžiadať si od protistrany (žalovaného) vyjadrenie, či so späťvzatím žaloby súhlasí, alebo uvedie vážne dôvody, ktoré opodstatňujú jeho nesúhlas so späťvzatím žaloby a ktoré spravidla spočívajú v tom, že žalovaný má právny alebo iný (morálny, ekonomický a pod.) záujem na tom, aby o žalobe bolo meritórne rozhodnuté. Odvolací súd je povinný vyžiadať si vyjadrenie od všetkých subjektov na strane žalovaného, s výnimkou prípadu späťvzatia žaloby len voči jednému zo žalovaných v samostatnom procesnom spoločenstve (§ 76 C. s. p.). V prípade, že zo strany žalovaného dôjde k účinnému súhlasu so späťvzatím žaloby, odvolací súd späťvzatie žaloby pripustí, rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší a konanie zastaví. Pokiaľ odvolací súd (na základe vážnych dôvodov uvádzaných žalovaným) späťvzatie nepripustí, ďalší procesný postup bude závisieť od toho, či bolo proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podané odvolanie.

15. Z uvedeného potom vyplýva, že nevyhnutným predpokladom rozhodnutia odvolacieho súdu o späťvzati žaloby po meritórnom rozhodnutí súdu prvej inštancie je, že súd disponuje relevantným vyjadrením žalovanej strany vo vzťahu k učenému späťvzati žaloby. Pokiaľ odvolací súd rozhodne o späťvzati žaloby bez toho, aby dal možnosť vyjadriť sa protistrane k tomuto dispozičnému procesnému úkonu žalobcu, postupuje procesne nesprávne a týmto postupom znemožňuje realizáciu procesných práv žalovaného, čím dochádza k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Uvedené platí rovnako aj v prípade, keď odvolací súd rozhodne o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie bez toho, aby sa so späťvzatím žaloby vysporiadal.

16. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol o odvolaní žalovaných rozsudkom 29. novembra 2018, pričom sa procesne nevysporiadal so späťvzatím žaloby z 3. januára 2018. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd sa dôsledne nezaoberal procesnou situáciou, ktorá nastala v priebehu odvolacieho konania, v dôsledku čoho sa neriadil ani postupom predpokladaným v ustanovení § 370 C. s. p., čím v tomto prípade zaťažil konanie vadou v zmysle ust. § 420 písm. f/ C. s. p., ktorá mala za následok zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, a pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť.

17. Najvyšší súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 4/ a 5/ je prípustné a zároveň dôvodné, preto rozsudok odvolacieho súdu podľa ust. § 449 ods. 1 a § 450 C. s. p. vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovaným 4/ a 5/ ako aj vo výroku o trovách odvolacieho konania zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

18. Dovolací súd dospel k záveru, že v rozhodovanej veci bolo nevyhnutné zrušiť okrem časti dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu aj uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o výške náhrady trov konania (uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 15. februára 2019, č. k. 1CbZm/453/2014-359). Na odôvodnenie tohto záveru dovolací súd uvádza, že v danom prípade nebol viazaný rozsahom podaného mimoriadneho opravného prostriedku s poukazom na ustanovenie § 439 písm. a/ C. s. p. V prípade závislosti výrokov môže dovolací súd prejednať aj závislý výrok bez toho, aby bol dovolateľom napadnutý a účinky dovolania sa vzťahujú aj na tento nenapadnutý, ale závislý výrok. Závislosť výrokov od seba závisí od konkrétneho právneho vzťahu. O závislosti možno hovoriť vtedy, ak medzi výrokmi existuje istý vzťah prejudiciality. Judikatúra najvyššieho súdu (R 73/2004) ustálila, že závislým výrokom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Výdanie uznesenia o výške náhrady trov konania je jednostranne závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu uznesenie o výške náhrady trov odvolacieho konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie vo veci samej by zostalo uznesenie o výške náhrady trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel a odporovalo by to princípu právnej istoty (obdobne viď napr. nález ústavného súdu zo 16. marca 2016, č. k. I. ÚS 549/2015-33, bod 20 a uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/173/2008, 2Cdo/267/2008, 1MCdo/14/2010, 1Cdo/36/2011, 6Cdo/201/2012, 4Cdo/52/2014 a 2MObdoV/4/2012).

19. Úlohou odvolacieho súdu v ďalšom konaní bude riadne sa vysporiadať so späťvzatím časti žaloby z 3. januára 2018 (č. l. 421 spisu) postupom podľa § 370 C. s. p.

20. V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.).

21. O trovách pôvodného konania a dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.